

NOVOSADSKI SAJAM

92. MEĐUNARODNI

POLJOPRIVREDNI

SAJAM 17-22 | 5 | 2025

SAJAMSKE INFORMACIJE

Novi Sad / 20. maj 2025.

Broj / 3

STANJE I PERSPEKTIVE ZADRUGARSTVA U REGIONU

POLJOPRIVREDNI SAJAM U GODINI ZADRUGA

O perspektivama, stanju i izazovima zadrugarstva u Srbiji, na Balkanu, ali i u zemljama EU razgovaralo se juče u Kongresnom centru „Master“, na konferenciji „Stanje i perspektive zadrugarstva u regionu u Međunarodnoj godini zadruga“. Ovaj skup organizovao je Zadrugni savez Vojvodine, a o zadrugarstvu govorili su učesnici panel-diskusije iz Srbije, Rumunije, Republike Srpske, Hrvatske, Severne Makedonije i Italije.

– U godini koju su UN proglasile godinom zadruga važno je što se na 92. međunarodnom poljoprivrednom sajmu održava ovako važna konferencija – istakao je direktor Novosadskog sajma **Slobodan Cvetković**. – Zajedno sa Zadrugnim savezom Vojvodine, kao našim dugogodišnjim partnerom, mi kao domaćini i organizatori prepoznajemo koliko je zadrugarstvo bitna tema našim poljoprivrednicima. U saradnji sa italijanskom trgovinskom agencijom ICE, predstavnicima Ministarstva poljoprivrede i Privrednom komorom Vojvodine želimo zajedno da dođemo do zaključka u kom pravcu zadrugarstvo u Srbiji treba da ide i na koji način bi moglo da pospeši sve ono što su potencijalni kapaciteti tog modela

udruživanja. Zadruga je bila i ostala nešto što je osnova poljoprivrede i mislim da se desio veliki hendikep onog momenta kada su, zbog raspada SFRJ, SRJ i SCG, zadrugice prestale da rade svoj posao. Zadrugice, pored toga što su našim poljoprivrednicima pomagale da dođu do jeftinih imputa – semena, bile su važne jer su obezbeđivale plasman proizvoda na tržište. Mislim da ovog trenutka baš to najviše nedostaje poljoprivrednim proizvođačima.

Predsednica Zadrugnog saveza Vojvodine **Jelena Nestorov Bizonj** naglasila je činjenicu da je treća zadruga na svetu osnovana u Bačkom Petrovcu. Kako je rekla, time se svrstavamo u zemlje s najdužom tradicijom zadrugarstva u svetu.

– Zadrugarstvo se održalo skoro 180 godina, što govori o vitalnosti i značaju ovog načina udruživanja. Zadrugice su i prošlost i budućnost, one svakako doprinose razvoju poljoprivrede i drugih delatnosti. Što se tiče našeg domaćeg zadrugarstva, potrebna mu je veća podrška države, ne samo kroz podsticajne mere u samoj poljoprivredi, već i u porezima, doprinosima i drugim segmentima. Uz to, potrebno je podizanje svesti u zadrugarstvu, ali

i znanja o zadrugarstvu. Koliko jedna zadruga može učiniti za poljoprivrednike, znaju oni koji su članovi zadruga i mnogi od njih ne bi pregurali teške godine agrara da zadruga nije bila uz njih. Udruživanje ne podrazumeva samo udruživanje poljoprivrednika u zadrugice, već i zadruga među sobom. Ova konferencija je prilika da saznamo dokle može da ide zadrugno povezivanje, kakve domete mogu da ostvare zadrugari, kako funkcionišu konzorcijumi zadrugarstva i kakve sve benefite imamo ako se budemo udruživali.

Antonio Ventreska iz Italijanske agencije za spoljnu trgovinu – ICE naglašava važnost saradnje Srbije i Italije, kao i saradnje s Novosadskim sajmom. On dodaje da je konferencija o zadrugarstvu prilika da se razmene znanja, ali i sagledaju različiti modeli i metode koji se koriste u Italiji.

– Mi kao agencija želimo da pospešimo saradnju u oblasti poljoprivrede i ukažemo na neke modele modernizacije u oblasti zadrugarstva, jer tokom brojnih aktivnosti na ovom sajmu fokus je na promociji svih prednosti udruživanja poljoprivrednih proizvođača, kako na globalnom nivou tako i na nacionalnom. ♦

POKLON-IGRA

POKLON IGRA

John Deere 5045D

JOHN DEERE

Kompanija Kite DOO – Darodavac u Poklon-igri je za najsrećnijeg posetioca/ posetiteljku pripremila traktor John Deere 5045D. ♦

• Strana 5.

SADRŽAJ

■ POLJOPRIVREDNI SAJAM U GODINI ZADRUGA

• Strana 1.

■ PRIJATELJSTVA I POSLOVNA SARADNJA SINONIM POLJOPRIVREDNOG SAJMA

■ PRVA POSTKOVID ZEMLJA PARTNER POLJOPRIVREDNOG SAJMA

• Strana 2.

■ SRBIJA SE ZAGREVA BRŽE OD GLOBALNOG PROSEKA

■ NAŠA KAMILICA I NANA UVEK ĆE BITI POTREBNE

• Strana 3.

■ MED, POLEN, PROPOLIS

■ BAZENI ZA UZGOJ RIBA I BILJAKA

• Strana 4.

■ KOMISIJE OCENILE STOTINE UZORAKA

■ ULAZNICOM DO TRAKTORA U POKLON-IGRI

■ CENE ULAZNICA NEPROMENJENE

■ SUTRA PORODIČNI DAN

• Strana 5.

■ NA KONJU JE OSEĆAJ KAO KAD SE LETI

■ ZANIMACIJE ZA SVE GENERACIJE

• Strana 6.

ULAZNICE

- Pojedinačne 800 RSD
- Kolektivne 600 RSD
- Penzioneri i deca 400 RSD
- Deca do sedam godina ne plaćaju ulaznicu.

KAPIJE OTVORENE OD 9 DO 18 ČASOVA

Radno vreme Međunarodnog poljoprivrednog sajma je od 9 do 18 časova. ♦

FAIR INFORMATION

• Strana 7

GENERALNI
SPONZOR

BANKA
PARTNER

ZLATNI
SPONZOR

STRATEŠKI
PARTNER

DARODAVAC
U POKLON-IGRI

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

POKRAJINSKA VLADA

GENERALNI DIREKTOR NOVOSADSKOG SAJMA SLOBODAN CVETKOVIĆ S DELEGACIJAMA ČEŠKE, SEVERNE MAKEDONIJE I ARGENTINE

PRIJATELJSTVA I POSLOVNA SARADNJA SINONIM POLJOPRIVREDNOG SAJMA

Generalni direktor Novosadskog sajma **Slobodan Cvetković** razgovarao je s predsednikom Komore organskih proizvođača u Severnoj Makedoniji **Draganom Cvetkovićem** i članom Upravnog odbora te komore **Bobijem Krstevskim** o proširenju saradnje. Zahvalivši gostima na naporima da što bolje organizuju nastup privrednika iz Severne Makedonije na Novosadskom sajmu, Slobodan Cvetković je ocenio da postoje mogućnosti za veće učešće severnomakedonskih izlagača i na drugim sajamskim priredbama, posebno na Sajmu turizma.

Severna Makedonija se na 92. međunarodnom poljoprivrednom sajmu predstavlja kolektivnom izložbom sedam kompanija. Na štandu u Hali 1 nude se

Poljoprivrednom sajmu, na ovogodišnjem učestvuju 15 firmi i Argentinska privredna komora – naglašava ambasador Marsiko.

Generalni direktor Novosadskog sajma Slobodan Cvetković primećuje da prvi dolazak značajnije privredne delegacije iz Argentine znači da su Međunarodni poljoprivredni sajam prepoznali kao jedan od najvažnijih sajamskih događaja u regionu, sa više od 1.000 učesnika iz oko 40 zemalja.

– Veliki broj kompanija sa istoka pokušava da kroz Srbiju nađe put ka zapadnom tržištu. I u suprotnom smeru, kompanije iz EU koriste Međunarodni poljoprivredni sajam da pronađu partnere na istoku – objašnjava Cvetković. – Argentinskim privrednicima mogu da budu privlačne i brojne mere Vlade

i u komplementarnosti u proizvodnji žitarica, sličnosti uslova za poljoprivrednu proizvodnju u Vojvodini, što olakšava transfer znanja, kao i prisustvu različitih argentinskih firmi u Srbiji – navodi Stiuso.

Daleka Argentina, kao značajan proizvođač žitarica, našla se i na mapi novosadskog Instituta za ratarstvo i

povrtarstvo. Stručnjak tog instituta **dr Velimir Radić** navodi da je sa argentinskim partnerima stvoren jedan od hibrida suncokreta. Uz to, ta zemlja je mesto na kojem se proverava kvalitet semena i alternativno, ako ne uspe semenska proizvodnja u Srbiji, to može da nadomesti proizvodnja u Argentini. ♦

njihovo lekovito bilje, hladno ceđeno ulje, tartufi, konzervisano voće i povrće, mlečni proizvodi i pirinač.

Poseta ambasadora Argentine u Srbiji, nj. e. **Osvalda Marsika** Novosadskom sajmu, povodom 92. međunarodnog poljoprivrednog sajma, očigledno utire put svestranijoj saradnji srpskog i argentinskog agrara.

– Iza nas su tri veoma značajna dana za upoznavanje i saradnju s potencijalnim partnerima u Srbiji. Zahvaljujući izuzetno povoljnim iskustvima triju argentinskih kompanija na prošlogodišnjem

Srbije za privlačenje investitora, poput subvencija, besplatnog zemljišta, carinskih i poreskih olakšica.

Izvršni direktor Argentinske komore proizvođača poljoprivrednih mašina **Marko Stiuso** ističe da je za 30 godina u toj zemlji utrostručena proizvodnja žitarica i za 50 odsto je više obradivih površina, što je ispratio i razvoj poljoprivredne mehanizacije.

– Srpskim partnerima ne nudimo samo proizvode nego i rešenja, poput projekata direktne sadnje i plastičnih silosa. Prostor za saradnju sa Srbijom vidimo

PRVA POSTKOVID ZEMLJA PARTNER POLJOPRIVREDNOG SAJMA

Delegacija Češke Republike, koju je predvodio ataše za poljoprivredu u ambasadi te zemlje u Beogradu Vladimir Vana, posetila je 92. međunarodni poljoprivredni sajam i sastala se s generalnim direktorom Novosadskog sajma Slobodanom Cvetkovićem. Ocenivši da poljoprivreda u celoj Evropi doživljava teške trenutke, ne samo zbog klimatskih promena nego i zbog odnosa ljudi prema agraru, Vana je naglasio da priredbe poput Međunarodnog poljoprivrednog sajma u Novom Sadu pokazuju da poljoprivreda nije samo težak rad, već i

nudi puno kontakata s novim tehnologijama.

Cvetković je zahvalio gostima na poseti, istakavši da je Češka Republika bila prva Zemlja partner Međunarodnog poljoprivrednog sajma u teškom postkovid vremenu. Tada je i termin te priredbe bio pomešten za jesen.

Češka Republika se na 92. međunarodnom poljoprivrednom sajmu predstavlja kolektivnom izložbom u Hali 1. Posetioci Sajma se mogu upoznati s proizvodima i iskustvima 11 čeških kompanija iz oblasti govedarstva, semenarstva, proizvodnje stočne hrane i konsaltinga u poljoprivredi. ♦

O IZAZOVIMA KLIMATSKIH PROMENA NA PANEL-DISKUSIJI

SRBIJA SE ZAGREVA BRŽE OD GLOBALNOG PROSEKA

Na stručnoj panel-diskusiji pod nazivom „Izazovi globalnih klimatskih promena“, održanoj u organizaciji Instituta za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu, koji je od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, razgovaralo se o ključnim pitanjima o uticaju klimatskih promena na poljoprivredu. Na panelu su učestvovali predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, Instituta za ratarstvo i povrtarstvo, Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu, kao i jedan poljoprivrednik.

Državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede **Željko Radošević** poručio je da Srbija beleži veće zagrevanje u odnosu na globalni prosek.

– Godišnje se temperatura povećava za oko 1,1 stepen Celzijusa, dok se Srbija zagreva čak 1,8 stepeni. Leti je taj rast još izraženiji – 2,6 stepeni. Rešenja nisu jednostavna, ali resorno ministarstvo je spremno za otvoren dijalog i konstruktivne predloge koji će omogućiti bolji život našim poljoprivrednicima – rekao je Željko Radošević.

Pomoćnik pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo **Petar Samolovac** takođe je tokom diskusije naglasio da su prethodne četiri

godine bile izuzetno izazovne, kako zbog klimatskih promena, tako i tržišnih oscilacija. On je istakao da je cilj programa podrške koje sprovodi Pokrajinski sekretarijat stvaranje održivog gazdinstva, koje neće nužno beležiti rekordne prinose svake godine, ali će biti finansijski stabilno i otporno na izazove.

Direktorka Instituta za ratarstvo i povrtarstvo prof. dr **Dragana Latković** naglasila je da se Institut sa svojih 110 naučnih radnika i savetnika bavi pitanjima klimatskih promena i pruža rešenja i preporuke građanima i gazdinstvima.

Učesnici panela istakli su značaj nauke i agrotehnike u borbi protiv sve izraženijih klimatskih nepravilnosti. Dr **Vladimir Miklič** iz Instituta naglasio je da je od ključne važnosti povećati površine pod navodnjavanjem i izmeniti tehnike đubrenja, zaštite bilja i izbora hibrida, kako bi se poljoprivreda adaptirala na nove uslove.

Profesor na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu dr **Zoran Bročić** podsetio je da klimatske promene već menjaju geografiju poljoprivrede.

– Topla i suva leta izmestila su proizvodnju krompira iz planinskih predela ka ravninama. Ipak, starinske sorte poput dragačevskog mesečara, koje su otpornije, ponovo dobijaju na značaju – rekao je Bročić.

Svoje iskustvo izneo je i poljoprivrednik

iz Bačke Palanke **Stevica Gajić**, koji je objasnio da je izbor hibrida ključan.

– Koristim ranije sorte soje i otporne hibride kukuruza, posebno one sa novosadskog Instituta koji su prilagođeni lokalnim uslovima. Ipak, samo 25 odsto mog zemljišta je pod navodnjavanjem i tu se razlika u prinosima najviše vidi, od 200 kilograma po hektaru na zemljištu bez navodnjavanja do dve tone uz navodnjavanje – zaključio je Stevica Gajić.

Profesor Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu dr **Radovan Pejanović** kazao

je da klimatske promene više nisu pitanje i pretpostavke, nego realnost.

– Hrana je patriotsko, ali i strateško pitanje. Potrebno je razvijati svest i kod proizvođača i kod građana jer klimatske promene sve pogađaju – rekao je Radovan Pejanović.

Panel je pokazao da borba za poljoprivredu tokom sve većih klimatskih promena zahteva zajednički napor države, nauke i proizvođača – uz stalno prilagođavanje i dijalog, kao i strateško planiranje. ♦

POTENCIJALI UKRASNOG I LEKOVITOG BILJA U SRBIJI

NAŠA KAMILICA I NANA UVEK ĆE BITI POTREBNE

Srbija ima veliki potencijal kada je reč o uzgoju i plasiranju ukrasnog i lekovitog bilja, zaključak je jučerašnjeg skupa „Ukrasno i lekovito bilje – potencijali za novu vrednost u poljoprivredi“, koji je organizovalo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Kako je objasnila posebna savetnica ministra prof. dr **Tatjana Brankov**, naša država je prošle godine ostvarila trgovinski deficit od 30 miliona evra kada je reč o ukrasnom bilju, dok je s lekovitim ostvaren suficit od pet miliona.

– Sektor hortikulture, iako ima veliki ekonomski, tržišni i ekološki potencijal, nije dovoljno razvijen, budući da je intenzivna tražnja za proizvodima koje mi u velikoj meri obezbeđujemo iz uvoza, posebno kada govorimo o cveću i ukrasnom bilju – istakla je dr Brankov. – Postoji veliki prostor za unapređenje razvoja ovog sektora i s tim u vezi Ministarstvo će nastaviti da podržava i podstiče ovu vrstu proizvodnje. Trenutno imamo nekoliko prioritarnih pravaca koje treba da forsiramo u narednih deset godina, mimo razmene znanja i iskustava i unapređenja rada savetodavne službe. Potrebno je podsticati urbano

baštovanstvo, razvoj alternativnih i egzotičnih vrsta, kao i mapiranje područja koja se bave hortikulturnom

proizvodnjom. Od posebnog značaja je i dalja podrška organskoj proizvodnji, jer lekovito bilje pripada ovom delu, premda

se prostire na svega dva odsto površine, tako da ćemo na tome intenzivno raditi.

Prema rečima direktora Instituta za proučavanje lekovitog bilja „Josif Pančić“ dr **Milana Lukića**, tržište lekovitog bilja u Srbiji nije na zavidnom nivou. Podsetio je da je osamdesetih godina naša zemlja bila jedan od najvećih izvoznika tog bilja, dok je danas postala veoma velik uvoznik.

– Agroekološki uslovi na području Srbije i te kako pogoduju gajenju i proizvodnji lekovitog bilja, ali treba imati u vidu da je ono skopčano sa nizom nepovoljnosti, naročito kada je u pitanju potreban broj radne snage, koje nema – naglašava dr Lukić. – Podrška resornog ministarstva po pitanju subvencija, naročito za nabavku neophodne mehanizacije, znatno može da popravi stanje u proizvodnji kako bismo s domaćeg tržišta obezbedili mnogo veće količine resursa.

Od lekovitog bilja karakterističnog za naše podneblje najzastupljenije su kamilica i nana, za kojima će naročito u budućnosti biti velika potražnja, kako za domaće tržište tako i za inostrano, navodi direktor Instituta „Josif Pančić“. ♦

HALA 23

SVE OD PČELA I ZA PČELARE

MED, POLEN, PROPOLIS

Pčelari iz Kragujevca, Šapca i Novog Sada na štandovima u Hali 23 za degustaciju i prodaju po sajamskim cenama imaju različite vrste meda i drugih pčelinjih proizvoda. Najveće interesovanje je za mešavinu meda, polena i propolisa "Imunomed", potom mešavinu meda, majčine dušice, hajdučke trave, maslačka, bokvice, anisa, omana, nane i borovih iglica, koji se koriste kao prirodni lek za različite zdravstvene tegobe, s nazivom "Bronhimed", ali i krem u kojem su, uz osnovu bagremovog meda, organski kakao i mleveni lešnik. Tradicionalno, kažu pčelari, među posetiocima traženi su polen, propolis, teglice suvog voća u medu, rakije orahovača i medovača, devičanski vosak, koji se koristi za

pravljenje kozmetičkih krema i melema, kao i perga – fermentisani polen, koji se preporučuje za jačanje imuniteta.

U ponudi je i ovogodišnji, pre desetak dana nasut u tegle, med od uljane repice, a oni koji su ga probali slažu se: ima ukus saća. Na štandovima su i tegle u kojima su dve boje meda. Osnova je ista – med od uljane repice. Tamnija strana je ona u kojoj je u med dodat organski kakao. A ako ste vi na medenjake zaboravili, pčelari nisu – u ponudi su i domaći medenjaci. U Hali 23 izložena je i bogata ponuda opreme za pčelare, od blokatora za matice, noževa za vađenje saća, dimilica, matičnih rešetki i žica za užičavanje ramova za košnice, do sigurnosnih troslojnih odela za pčelare. ♦

NA ŠTANDU BEČEJSKOG PREDUZETNIKA

BAZENI ZA UZGOJ RIBA I BILJAKA

Bečejsko preduzeće "Marko Kalmar" pravi bazene – ribnjake za zatvoreni prostor. Otpadne vode iz ribnjaka pune su amonijaka i drugih korisnih elemenata, pa se u potpunom sistemu uzgoja ribe i biljaka ta voda koristi za prehranu bilja. Ovakav način gajenja biljaka poznat je kao akvaponija.

– Bazeni za ribu mogu bez akvaponije, ali akvaponija ne može bez bazena i ribe. Ovaj zatvoreni sistem odavno se primenjuje u Francuskoj i Holandiji, gde je sve i počelo, a iskustvo korisnika u Crnoj Gori pokazuje da se na struku paradajza uzgajanom na ovaj način može dobiti od 50 do 100 kilograma ploda – ističe **Marko Kalmar**, vlasnik preduzeća.

Bazeni, odnosno ribnjaci za zatvoreni prostor, izgledaju kao velike kade. Za kompletan sistem uzgoja ribe i biljaka potrebno je osam bazena od po 3.500 kubnih metara).

– U četiri velika bazena se priprema

voda za ribe koje su u osam manjih bazena i u svakom od njih može da se uzgaja po 350 kilograma ribe. Najbolje je da se u ovakvim ribnjacima gaje kečiga, pastrmka ili šaran – objašnjava Marko Kalmar.

U Hali 23, na štand tog bečejskog preduzeća, gde mogu da se vide

bazeni sa ribama i kadica s biljkama, dolaze znatizeljni, ali i zainteresovani za ovaj način uzgoja ribe i proizvodnje biljaka, i to iz Hrvatske, Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i naše zemlje. Već se zna da će uskoro ovakav način uzgoja ribe i akvaponija početi u Bačkom Petrovom Selu. ♦

aldahra

Sustainably feeding a growing world

As a leader in agro-industry that brings innovative technological solutions and sustainable production processes, Al Dahra has the mission to contribute to the growth of agriculture in Serbia, with continuous support to local communities and young professionals in gaining up to date expertise and career opportunities.

NAJBOLJIMA URUČENA PRIZNANJA ZA VRHUNSKI KVALITET

KOMISIJE OCENILE STOTINE UZORAKA

Na Međunarodnom poljoprivrednom sajmu juče su najboljim proizvođačima uručena priznanja za vrhunski kvalitet proizvoda iz najrazličitijih kategorija – od voća i povrća, mlečnih i mesnih prerađevina, do meda, kafe, ulja, semenskog materijala i proizvoda hemijske industrije. Dobitnicima Velikih šampionskih pehara biće ukazana posebna čast tokom svečanosti „Veće šampiona“ poslednjeg sajamskog dana (četvrtak, 22. maj).

U kategoriji mlečnih proizvoda, sireva i sladoleda, Veliki šampionski pehar pripao je kompaniji „Vindija“ iz Varaždina (Hrvatska), a srebrni Mljekari „Lazine“ iz Danilovgrada (Crna Gora). Iz te grupe dodeljena su dva Pehara Novosadskog sajma, i to Mlekari Spasojević iz Bajine Bašte i Mini-mljekari „Veronika“ iz Desinića (Hrvatska).

U kategoriji pčelinjih proizvoda i opreme za pčelarstvo najviše priznanje ponela je kompanija „Timomed“ iz Knjaževca, koja je osvojila Veliki šampionski pehar, dok je Pehar Novosadskog sajma ponela VFM2-Group, Veliko Laole.

sajma pripali su Milenku Slavkiću iz Martinaca, Industriji mesa „Spajić Co“ iz Srpske Crnje i kompaniji „Martex“ iz Cetinja (Crna Gora).

Najbolja u grupi proizvoda od voća i povrća, voćnih sokova, supa, začina i dodataka jelima, mineralne vode i

kompanijama „Pip food group“, Čenej i „FD group“, Maribora (Slovenija).

Institut za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu nagrađen za izuzetan kvalitet semenskog materijala Velikim šampionskim peharom, dok je Srebrni šampionski pehar pripao kompaniji „Al

pehar zrenjaninskoj kompaniji „Dijamant“, a Pehar Novosadskog sajma kompaniji „Green Monde“, Bar (Crna Gora).

U grupi proizvoda na bazi žita i brašna, Veliki šampionski pehar pripao je Pekari „Zlatno zrno“, Istočno Sarajevo (Republika Srpska, BiH), dok je Srebrni šampionski pehar dodeljen kompaniji „Pop's & company“ iz Beograda. Pehari Novosadskog sajma uručeni su „ADPP Mitrosrem“ iz Sremske Mitrovice, „Pobeda plus“ u Nišu i poljoprivrednom gazdinstvu „Macanović“, Pljevlja (Crna Gora).

Najbolji u grupi konditorskih proizvoda bili su „Slatka tajna - 0230“, Kikinda i „Miranis Sweet“ iz Nikšića (Crna Gora), dok je Srebrni šampionski pehar pripao kompaniji „Mille Baci“ iz Podgorice (Crna Gora).

U kategoriji hemijske industrije dodeljen je Veliki šampionski pehar firmi „Šmek-komerc“ iz Veternika, dok je u istoj kategoriji Pehar Novosadskog sajma dodeljen „Azertrade“ iz Novog Sada.

U kategoriji procesne i poljoprivredne opreme Veliki šampionski pehar pripao je kompanijama „ITN Group“ iz Beograda, „Agromarket machinery“ iz Novog Sada i „Tupanjac“ iz Futoga. Pehar Novosadskog sajma osvojila je firma „FPM agromehanika“ iz Boljevca.

U okviru svečanosti uručena su i brojna druga priznanja i povelje učesnicima Međunarodnog poljoprivrednog sajma. ♦

Među proizvođačima mesa i proizvodima od mesa istakla se Industrija mesa „Carnex“ iz Vrbasa, koja je dobila Veliki šampionski pehar, dok je Srebrni šampionski pehar pripao kompaniji „Vindija“ iz Lajkovca i firmi „MiAnja“ iz Cetinja (Crna Gora). Pehari Novosadskog

osvežavajućih bezalkoholnih pića, kafe i čaja bila je banjalučka kompanija „Vitaminka“ (Republika Srpska, BiH), kojoj je pripao Veliki šampionski pehar, dok je Srebrni šampionski pehar dobilo preduzeće „Friglo“ u Sutjesci. Pehari Novosadskog sajma dodeljeni su

Dahra“, Padinska Skela.

Posebnu pažnju privukli su i dobitnici u grupi jestivih i maslinovih ulja, u kojoj je Veliki šampionski pehar dodeljen kompaniji „Victoriaoil“ u Šidu. Istim priznanjem je nagrađena Fabrika ulja „Dunavka“, Beograd. Srebrni šampionski

ULAZNICOM DO TRAKTORA U POKLON-IGRI

I ovogodišnji, 92. međunarodni poljoprivredni sajam nudi posetiocima priliku da s kupljenom ulaznicom obnove ili prošire vozni park poljoprivredne mehanizacije. Kompanija Kite DOO, Darodavac u Poklon-igri, obezbedila je za najsrećnijeg posetioca traktor John Deere 5045D.

Reč je o univerzalnom traktoru namenjenom obavljanju najrazličitijih

poslova u ratarstvu, stočarstvu, voćarstvu i povrtarstvu, posebno atraktivnom na manjim poljoprivrednim gazdinstvima. S ugradnjom moderne kabine dobija se i sistem za grejanje, što omogućava korišćenje ovog traktora u svim vremenskim uslovima. Motor zapremine 2.900 kubika sa tri cilindra i linijskom pumpom ubrizgavanja obezbeđuje nominalnu snagu od 45 čuvenih John

Deere konjskih snaga, uz malu potrošnju goriva.

Za učestvovanje u Poklon-igri potrebno je na poledini kupljene ulaznice čitko ispisati tražene podatke, a potom je ubaciti u kutiju postavljenu preko puta Sajamske fontane. Kupon sa imenom srećnog dobitnika biće izvučen u četvrtak, 22. maja, u 17 časova. ♦

CENE ULAZNICA NEPROMENJENE

Cene ulaznica za 92. međunarodni poljoprivredni sajam nisu promenjene u odnosu na prošlu godinu. Pojedinačna ulaznica košta 800 dinara, a u kolektivnim posetama 600 dinara po osobi. Za organizovane posete škola i fakulteta, decu od 7 do 14 godina i penzionere ulaznica staje 400 dinara.

Cena stalne ulaznice za priredbu je 4.500 dinara. Deca do sedam godina ne plaćaju ulaznicu.

Organizovana kolektivna poseta podrazumeva najmanje 15 osoba i za nju je prilikom kupovine ili podizanja ulaznica neophodno priložiti dopis na memorandumu zadruga, škole,

fakulteta ili kompanije, s pečatom ovlašćenog lica.

Pored prodaje na blagajnama Novosadskog sajma, ulaznice je moguće poručiti preko sajta Novosadskog sajma www.sajam.net

Sve kupljene ulaznice su i kuponi za učestvovanje u Poklon-igri. ♦

SUTRA PORODIČNI DAN

Tradicionalno je jedan dan Međunarodnog poljoprivrednog sajma rezervisan za Porodični dan, a ove godine to je sredi, 21. maj. Sutra cela porodica s decom do 14 godina, bez obzira na to koliko ih ima, s jednom ulaznicom kupljenom za 800 dinara može da poseti sajamsku priredbu. Biće to prilika da prošetaju sajamskim ulicama i paviljonima i uživaju u svemu što je izloženo na Novosadskom sajmu.

Svaka kupljena ulaznica je i kupon za učestvovanje u Poklon-igri. ♦

JAHAČKA RADIONICA ZA DECU ISPUNILA MANJEŽ LJUBAVLJU I PAŽNJOM

NA KONJU JE OSEĆAJ KAO KAD SE LETI

Besplatna jahačka radionica za decu, ali i za sve posetioce 92. međunarodnog poljoprivrednog sajma, održana je juče na Manježu. Radionicu je organizovao Konjički centar „Novosadski sajam“ zajedno sa Novosadskim sajmom. Tom prilikom mališani su mogli da se na pravilan način upoznaju s konjičkim svetom, ali i da zajašu trogodišnjeg Pakija, koji je bio vrlo strpljiv i raspoložen za druženje.

– Učili smo decu kako da pravilno istimare konja, kako da ga zasedlaju i pripreme za trening. Uz to, mališani su mogli i da se poigraju crtajući bojama na kreativnoj radionici – objašnjava trener KC „Novosadski sajam“ **Dejana Buzaš**.

Za sve klince i klinceze organizovano je fotografisanje s peharima i svi su oni

dobili potkovicu kao poklon-suvenir. A pre svega toga, morali su da nauče kako da pravilno priđu konju.

– Ja sam Pakija jahala prošle godine i upoznali smo se tako što sam mu pružila ruku da je pomiriše, a onda sam ga pomazila – priseća se osmogodišnja **Dora Marković**, koja je i juče zajahala svog četvoronožnog drugara, napominjući da su je konjičkom svetu privukle lepota i mekoća konja. – Prelep je osećaj jahati, kao da letim. Volela bih da jednog dana imam svog konja, a verovatno bih ga držala ovde na Sajmu.

Jahati konja nije strašno, ali je svakako teže od zadatka da ga deca nacrtaju. Ipak, uz podršku trenera, sve je moguće, pa čak i malo „poleteti“ Manježom. ♦

IGRAČKE ZA MALIŠANE I OZBILJNE KOLEKCIONARE

ZANIMACIJE ZA SVE GENERACIJE

Na štandu Kompanije Kite DOO posebnu pažnju posetilaca, od mališana do ozbiljnih kolekcionara, privlači prodavnica igračkaka, koja nudi verodostojne replike poljoprivrednih mašina u različitim srazmerama – 1:32,

majice, kačketi i mnoge druge sitnice. Ovaj štand privlači kupce svih uzrasta, kako poljoprivrednike tako i ljubitelje i kolekcionare brenda.

Kako smo saznali, redovne mušterije svake godine dolaze da dopune kolekciju

1:16, 1:87 i mnogim drugim. Ove godine novitet su i velike igračke – traktori na pedale, koji su već privukli pažnju najmlađih.

Pored maketa izrađenih od plastike i metala, u ponudi su i originalni *John Deere* proizvodi: jakne, kombinezoni, prsluci,

ili dokupe delove – sve makete su međusobno kompatibilne, što omogućava da se, na primer, za traktor dokupe različiti priključci ili prikolice. Interesovanje ne jenjava od samog početka sajamske priredbe, a ljubazni prodavci ističu da broj kupaca premašuje očekivanja. ♦

КРЕДИТИ ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ

БАНКА
ПОШТАНСКА
ШТЕДИОНИЦА

1921

За више информација:
Контакт центар 011 20 20 292
www.posted.co.rs
f t i y l n

NOVI SAD FAIR

17-22 | 5 | 2025 www.sajam.net

FAIR INFORMATION

92nd INTERNATIONAL
AGRICULTURAL FAIRNovi Sad / 20th May 2025

N° 3

THE STATE AND PERSPECTIVES OF COOPERATIVES IN THE REGION

AGRICULTURAL FAIR IN THE YEAR OF COOPERATIVES

Perspectives, current situation and challenges put in front of cooperatives in Serbia, the Balkans and the entire EU were discussed yesterday at the "Master" Congress Center, during the conference "State and Perspectives of Cooperatives in the Region in the International Year of Cooperatives." The event was organized by the Cooperative Union of Vojvodina, the panel discussion featured participants from Serbia, Romania, Republika Srpska, Croatia, North Macedonia and Italy.

- In the year the UN had named the Year of Cooperatives it is important that the 92nd International Agricultural Fair organized such a significant conference – emphasized **Slobodan Cvetković**, CEO of the Novi Sad Fair. - Together with the Cooperative Union of Vojvodina, as our longtime partner, we as hosts and organizers recognized that the subject of cooperatives is significant to our farmers. In cooperation with the Italian Trade Agency (ICE), representatives of the Ministry of Agriculture and the Chamber of Commerce of Vojvodina, we are aiming to reach conclusions about the directions cooperatives in Serbia should take and how the potential capacities of this model of association be enhanced. The Cooperatives have always been in the foundations of agriculture and I think a great setback happened after the breakup of the SFRY, FRY, Serbia and Montenegro, when cooperatives ceased to function

as before. Besides helping our farmers get more lucrative inputs – seeds, cooperatives also had an important role in procuring market placement for various products. At this moment, I am convinced, that this is exactly what our producers are missing today.

The President of the Cooperative Union of Vojvodina, **Jelena Nestorov Bizonj**, pointed out the fact that the third-ever cooperative in the world was

founded in Bački Petrovac. Further, she stated how that places Serbia amongst other worldwide countries with the longest cooperative tradition.

- Cooperatives have existed for almost 180 years, which proves how vital and significant this form of association is. Cooperatives are the past and the future and can certainly contribute to developing agriculture and other sectors. Our domestic cooperatives need

greater state support, not only through agricultural incentives but also through tax stimulus and other supportive policies. In addition, awareness and knowledge about cooperatives must be raised. Many farmers have witnessed how much help can come from Cooperatives in difficult periods for agrarian production. Unification is not only about farmers joining into cooperatives but also cooperatives working with other cooperatives. This conference is an opportunity to find out how far can this model of unification go, what are the possibilities for the members of cooperatives, how cooperative consortiums function, and what are the benefits of this model of association in general.

Antonio Ventresca from the Italian Trade Agency (ICE) underlined the importance of cooperation between Italy and Serbia, as well as the cooperation with the Novi Sad Fair. Additionally, the conference on cooperatives is a chance to exchange knowledge and observe various models and methods used in Italy.

- As an Agency, we wanted to enhance cooperation in the agricultural sector and point out some models of modernization in the area of cooperatives. Throughout many activities at this year's fair, the focus is on promoting all the advantages of cooperatives for agricultural producers, both globally and locally. ♦

A POTATO HARVESTER PRICED AT 770.000 EUROS, VAT NOT INCLUDED, THE MOST EXPENSIVE MACHINE AT THIS YEAR'S FAIR IS SOLD

The agricultural machinery exhibition has for decades now been a main attraction for many visitors of the International Agricultural Fair. The browse, inform themselves, exchange experiences and often decide to use the Fair's discounts and acquire valuable agricultural machinery for their farms.

At the 92nd International Agricultural Fair, traditionally, a wide range of agricultural machinery is offered by 17 members of the Business Association of Exporters and Importers of Agricultural Machinery, along with many other companies seeking to find their share of the market.

The title of the most expensive machine at this year's fair belongs to a potato harvester *Varitron 470* from the

German company Grimme, displayed at the ITN Group DOO stand. The price is 770.000 euros, VAT not included, and it has been acquired by a potato cultivating company that has 1000 hectares of land and is a supplier for major potato chip producers.

The International Agricultural Fair offers a chance for visitors to explore new technologies and models of agricultural machinery. KITE DOO company from Novi Sad is the official dealer for *John Deer*, and is showcasing the new 6M tractor series, with horsepower ranging from 95 to 250. The M series is the best-selling John Deer tractor model in Serbia and new models 6M 250, 6M 220 and 6M 140 are on display at this year's Fair.

Novelties of all the major international

manufacturers of agricultural machinery at the 92nd International Agricultural Fair are showcased by many other exhibitors and feature powered and implement

machinery, irrigation equipment, drones and other latest technical solutions that make the agriculture industry innovative. ♦

Зашто клијенти бирају ГЛОБОС ОСИГУРАЊЕ

Member of
OMR
GROUP

ОСИГУРАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ

- Одличан однос премије и сигурности коју ми осигурање пружа, јер је осигурана вредност (сума осигурања) једнака вредности производње и одређује се на основу очекиваног приноса и цене по кг
- **Ризици од којих ме осигурање штити су:**
 - **Основни ризици:** град, пожар, удар грома
 - **Допунски ризици:** уз обавезно уговорене основне ризике су олуја, поплава и губитак семенског квалитета
- **Одштета покрива:**
 - **Губитак количине** код свих култура
 - **Губитак квалитета** код воћа (шљиве, вишње, трешње, јабуке, крушке, брескве, нектарине и кајсије) и стоног грождја, што се посебно уговара
- **Премија осигурања** пољопривреде се одређује на основу вредности производње, осетљивости осигуране културе и места осигурања
- **Плаћање премије у ратама**
 - Друга и свака наредна рата **прати агро рокове**, тј. рате доспевају са динамиком остварења прихода у пољопривреди
- **Повољности осигурања усева и плодова у Глобос осигурању:**
 - Коректна, квалитетна и конкурентна понуда
 - Коректна процена штете
 - Брз излазак на терен
 - Најпрогресивнији осигуравач у претходне 4 године
 - Квалитетно реосигурање
 - Стручан кадар са вишегодишњи искуством у осигурању усева и плодова

ОСИГУРАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ МЕХАНИЗАЦИЈЕ

- **Каско осигурање пољопривредне механизације** ми пружа:
 - **Широк спектар осигураних ризика** у основном каско осигурању које покрива штету у случају саобраћајне незгоде, пада или удара неког предмета, пожара, експлозије, изненадног термичког или хемијског деловања споља, удара грома, града, олује, снежне лавине, манифестација и демонстрација, злонамерних поступака или обести трећих лица
 - Каско полиса **важи ко год да управља** возилом
 - **Одличан однос цене осигурања и обима покривеног ризика**
 - **Осигурања чије је закључење условљено закљученим основним каско осигурањем:**
 - Допунско осигурање од крађе возила или његових делова и утаје возила
 - Делимично каско осигурање лома стакала
 - Каско осигурање возила од лома
- **Осигурање од аутоодговорности пољопривредне механизације** обезбеђује накнаду за штете трећим лицима и стварима, које је нанела осигурана пољопривредна механизација, без обзира ко њом управља

ОСИГУРАЊЕ АГРОДОМАЋИНСТВА

- **Брзо уговарање, једноставна процедура**
- Осигурани су **основни и помоћни објекти**, као и **ствари у домаћинству**
- **Основни ризици:** пожар, удар грома, експлозија, олуја, град, лом стакала, провална крађа
- **Допунски ризици:** излив воде, поплава, бујица, земљотрес, лом механичке опреме